

Theseuksen saavutettavuusmetadata - Mitä on tehtävä käytännössä?

Theseus-toimisto

Mitä on tehtävä käytännössä?

1. Selvittääkää, onko korkeakoulunne Theseus-kokoelmassa sähkökirjoja.
2. Lähettäkää Theseus-toimistolle tiedot 2.6. mennessä
(theseus-toimisto@lists.metropolia.fi)
3. Käyttäkää jatkossa uusia saavutettavuuskenttiä tallentaessanne sähkökirjoja Justuksen kautta tai suoraan Theseukseen.

Mitä on tehtävä käytännössä? 1/3

1. Selvittääkää onko korkeakoulunne Theseus-kokoelmissa sähkökirjoja

- Tämä onnistuu vertaamalla Kansalliskirjaston määritelmää oman korkeakoulunne Theseuksen Julkaisut –kokoelmaan ([Sähkökirjan määritelmä: sovellusohje julkaisuarkistoille](#))
 - Tavoitteena on, että korkeakouluissa tunnistetaan millaisia eri tyyppisiä sähkökirjoja heidän kokoelmassaan on ja millaisia sähkökirjoja kokoelmaan tulevaisuudessa tallennetaan, jotta jatkossa julkaisujen tallentaja osaa laittaa sähkökirjoille tarvittavat saavutettavuusmerkinnät metadataan.
 - Miten saavutettavuusominaisuus-kentän vaihtoehdot toteutuvat omassa korkeakoulussanne?
 - Esim. Julkaisutyypit C1, C2, D4, D5, D6, E2, E3, G4, G5
 - Fasetit, hakulausekkeet
 1. `dc.type.okm:(C1 OR C2 OR D4 OR D5 OR D6 OR E2 OR E3 OR G4 OR G5)`

Julkaisulaji

- » eSignals PRO (118)
- » eSignals Pro (3)
- » eSignals Research (30)
- » Julkaisusarja
- » Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Julkaisut (145)
- » Henkilöstön artikkelit rinnakkaistallennina / Self-archived articles (588)

- » D4 Julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti taikka -selvitys
- » D5 Ammatillinen kirja
- » D6 Toimitettu ammatillinen teos
- » E3 Toimitettu yleistajuinen teos
- » G4 Monografiaväitöskirja

Mitä on tehtävä käytännössä? 2/3

2. Lähettäkää Theseus-toimistolle (theseus-toimisto@lists.metropolia.fi) seuraavat tiedot 2.6.2025 mennessä:

1. Onko korkeakoulullanne sähkökirjoja tallennettuna Theseukseen?
 - Tietoa tarvitaan Theseuksen saavutettavuuselosteen päivittämiseen
2. Jos korkeakoulullanne on Theseuksessa sähkökirjoja tallennettuna, kertokaa tarkemmin, minkälaisia ne ovat, esim. korkeakoulun oman julkaisusarjan monografioita (arvio kappalemäärästä) korkeakoulun oman julkaisusarjan kokoomateoksia (arvio kappalemäärästä), väitöskirjoja yms.
3. Arvio siitä, minkälaisia sähkökirjoja korkeakoulullanne on jatkossa.

Mitä on tehtävä käytännössä? 3/3

3. Käyttäkää jatkossa uusia saavutettavuuskenttiä tallentaessanne sähkökirjoja Justuksen kautta tai suoraan Theseukseen

Kentät ovat:

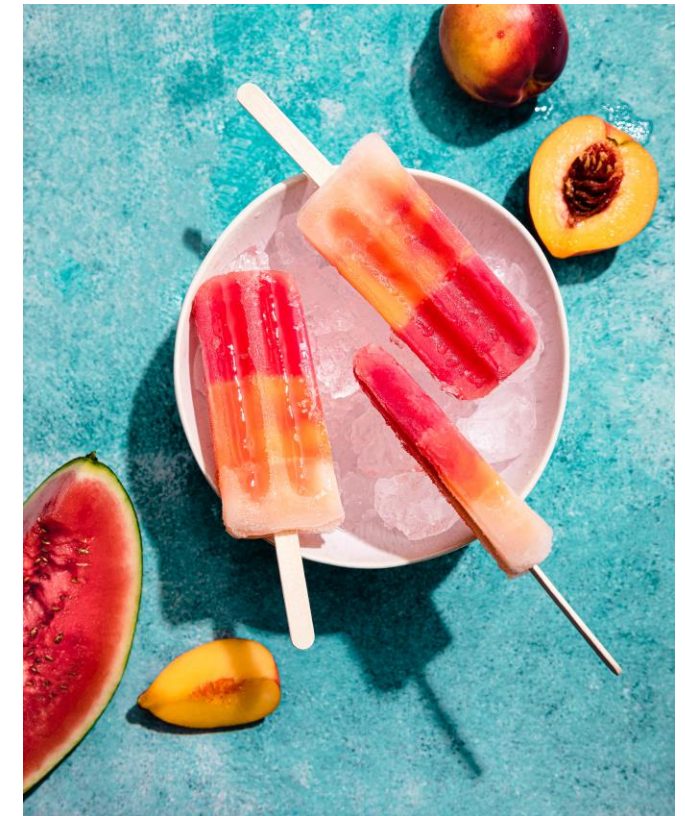
- **dc.description.accessibilityfeature** (<https://www.kiwi.fi/x/AQJpG>) toistuva kenttä, jonka arvojoukko on rajoitettu, ks. metadatasuositus
- **dc.description.accessibilitysummary** (<https://www.kiwi.fi/x/BAJpG>) lisäkenttä, jossa voi antaa lisätietoa saavutettavuudesta niiltä osin, kuin edellisen kentän arvojoukko ei riitä kertomaan olennaisia asioita saavutettavuudesta, ja sen käyttö on sähkökirjojenkin kohdalla vapaaehtoista.
- Palvelujen pitää olla digipalvelulain saavutettavuusvaatimusten mukaisia siirtymäajan jälkeen, 28.6.2025 lähtien. Tätä ennen kentän voi ottaa jo käyttöön.
- Ilmoitamme, kun kentät ovat valmiina Theseuksessa ja Justuksessa.

Saavutettavuusominaisuudet-kentän arvot

dc.description.accessibilityfeature (<https://www.kiwi.fi/x/AQJpG>) -kentän mahdolliset arvot ovat seuraavat:

- navigointi mahdollista
- kuvilla vaihtoehtoiset kuvaukset
- taulukot saavutettavia
- looginen lukemisjärjestys
- matemaattiset/kemialliset kaavat saavutettavia
- tekstitys kuulovammaisille
- ei tietoa saavutettavuudesta
- ei saavutettava

Ohjeita: <https://submissions.theseus.fi/saavutettavuusohjeet.htm>

Sähkökirjojen saavutettavuustiedot päivitetään takautuvasti vuodesta 2019

- Sähkökirjojen saavutettavuusmetadataa täytyy päivittää vuodesta 2019 eteenpäin takautuvasti
- Päivitykset tehdään keskitetysti joko Kansalliskirjastossa tai Theseus-toimistossa kesän aikana
- Arvoksi: ei tietoa saavutettavuudesta

Opinnäytteiden saavutettavuusmetadata

- Uudet saavutettavuusmetadatatavaatimukset eivät koske pakollisina opinnäytteitä
- Toistaiseksi ei lisätä näitä saavutettavuuskenttiä opinnäytetöiden tallennuslomakkeelle, nämä kaksi kenttää tulevat nyt vain julkaisujen tallennuslomakkeelle ja Justukseen
 - Syynä tähän se, että lain mukaan ei ole pakollista
 - Opinnäytetyön tallennusta helpottaa, kun kenttiä ei ole kovin paljon
 - Uudet kentät varmasti lisääisivät opiskelijoiden kysymyksiä kirjastoihin

Mitä on tehtävä käytännössä?

1. Selvittääkää, onko korkeakoulunne Theseus-kokoelmissa sähkökirjoja.
2. Lähettäkää Theseus-toimistolle tiedot 2.6. mennessä
(theseus-toimisto@lists.metropolia.fi)
3. Käyttäkää jatkossa uusia saavutettavuuskenttiä tallentaessanne sähkökirjoja Justuksen kautta tai suoraan Theseukseen. Ilmoitamme, kun kentät ovat valmiina Theseuksessa ja Justuksessa.

Alkusyksyllä vielä yhteinen tsekkaus

Järjestetään alkusyksyllä vielä lyhyt yhteinen tilaisuus, jossa katsotaan Justuksen ja Theseuksen toimivuus käytännössä.

